

გაქვე ნომერი — ერთი შურია

თარიღი	მან. კ.	თარიღი	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ოვერი

გაქვის დასავალი და ყოველ განხილვაში დასასწავლად უნდა მოხმარდეს. თუ იგი რედაქციის ფრთხილად უნდა განვიხილოთ. № 5, წინა-კითხვის განმარტებული საზოგადოების განცხადებას სთავადა-ახსნარი პანის სხვადასხვა-სხვისი ტერაზედ.

ფსი განსაზღვრის: ჩვეულებრივი სტრუქტურა რეაქტორი.

1877—1889

საპალიტიკო და სალიტერატურული გაზეთი

1877—1889

მართული თეატრი
გერას, 19 მარტი
არტისტი
კ. დ. ყიფიანი
გამართავს
სხვადასხვა სახეისა.
წარმოდგენილი იქნება
I
ქეშლილია.
ბიესა 2 მოქმედებად.
ლორდ გარლენის როლს ასრულებს **მ. მ. მ. მ. მ.**

II
მ. ა. კ. ა. დ. ი.
ღრმა 5 სურ., თხ. ლერმონტოვისა.
მოთამაშენი: ქანია ჯვალისა, გულაშვილისა; მანია ვიფიანი, ანაშია, მესია, გუბა, გუბარელი, მესამიძე და სხვ.
ადგილების ფსი ჩვეულებრივია.
დასაწყისი მ. სთათე.

ტელისი, 17 მარტი
ჩვენს საზოგადოებაშიც ის აზრი დატრიალდა და ფესვი იკისბა, რომ დაჯავრებულნი სწავლაც-ცოდნაც, განათლებაც. ამ აზრმა თავისი ნაყოფი მოიტანა და; როგორც მოკვლევებიან, ქართველი ქალაქი დასხმა გადასწყვიტა შრომა

და მეცადინეობა გასწიოს და ქართველ მოზარდ ქალთათვის რიგობანი, დროებისა და განმარტების შესაფერო სყოლა გაქმართოს. ქართველი ქალები უნდა შეუდგნენ ამ საქმეს და ნამდვილად ვიცით, რომ საზოგადოებაც თანაგრძობობით მიეგება მათს კეთილს განზრახვას. სწავლა, ქართველობა თანდათან რწმუნდება, რომ ჩვენს წინამძღვრებს, სხვათა შორის, გზაზე ედობება დედაეკაცთა უსწავლეობა, გაუთვალისწინებლობა.

რავი ეს კეთილი, ცხოველი აზრი ერთხელ დატრიალდა ჩვენში, სრული იმედია, რომ უნაყოფოვად არ ჩაივლის და ქართველობაც მოქსურება იმ დროს, როცა სწავლა-ცოდნით აღჭურვილი და განათბ-განსუტრებულნი დედაეკაცები იქნებიან. თით ქართველი დედაეკაცთა მხენობა და საზოგადოების თანაგრძობა თავისას გაიტანს და დიდი თუ ვიანი, შირველს ნაბიჯს მივრეც მოკვებამ... ამ სავანს შესატბ ჩვენს გაზეთში რამდენიმე წერილი იყო დაბეჭდილი. როგორც დამოკიდებულია ჩვენს გაზეთში გაგაცნობდნენ, ხოლო დედაეკაცთა განათლების მოსარჩელი უნდა გავენობოთ ერთი სასიამოვნო ამბავი.

რუსეთში დიდი ხანი არ არის მას

აქეთ, რაც დედათა უფლებებზე დაიწესეს ღაპარაკი, მაგრამ დედათა სწავლა-განათლებამ სავალი მკვიდრად მოიკვდა ფესვი. სულ ოცი-ოდე წლის განმავლობაში რამდენიმე მაღალი სასწავლებელი გაიშალა და ამ მოკლე ხანს დამატკიცდა, რომ დედათა განათლებას იმეთვე ცხოველი და საჭირო სატკიცა, როგორც ვიცისისა. განათლებულმა რუსის ქალებმა რასაც შეეძლო მოკვდნენ, ექიმობას, მასწავლებლობას, ოჯახისმართვას, სსხვას საქმეს, ცხადად დაბეჭდეს; რომ უკვე ერთელ საქმისათვის ძალ-ფაქტს შეესწავს: სწავლა-განათლება უნდა შესწავლო, დედაობაც-დედაობაც ამით დადეს თითქმის მთელი მწერლობა და განათლებული საზოგადოება იმისი მომხრე და მოსარჩელია.

ამისად მიუხედავად, ამ რამდენიმე წლის წინად, დედათა სასწავლებლებს ერთი დიდი განსაცდელი დაატყდა რუსეთში. ერთმა მღვდელმა თავითი დაურწმუნებდა დედათა სასწავლებლებს და კიდევ განზრახვას იმითი გასწავლა, რაც კიდევ გაეუბნა, მაგრამ ბურთით და მოედანი ცხოველს საქმეს და საზოგადოების მხენობას დარჩა, რავი გავერცხდა ხმა, რომ დედათა სასწავლებლები უნდა დააბრუნდნენ, მოკლე განათლებული

ლი საზოგადოება და მწერლობა ფეხზე დადგა და ამ სასწავლებლებს გამაჯანდობა. ამან ბევრი ითქვა და ბევრიც დაიწერა თავის დროზე საზოგადოებამ მზად იყო ეცისრნა ამ სასწავლებლებს თავისის ხარჯით შენახვა და ამისთვის დიდი-ძალი ფულიც მოკრავდა. ერთს სთქვიით, საქმეზე დაბეჭდეს, რომ დედათა განათლებაც და სასწავლებლებიც ცხოველი და საჭირო საქმეა. დიდს შეუტანდა და გაჭირებაში იყო რუსეთის საზოგადოება და მწერლობა, ხანამ დედათა სასწავლებლებს ბედა გამოარგვეთ და ამ ბოლოს დროს, როგორც იყო, საქმეც იმით სასარგებლოად გადაწედა. დიდი ხანი არ იქნას მას აქეთ, რაც მართებლობაში განიზრახა საქმეო სასწავლებლის დაარსება დედათათვის. ამ რამდენიმე წელიწადის ბედურად გადაწედა. უმაღლესი დედათა სასწავლებელი, რომელიც შტეტინშია, კვლავ იდგება მთელი, რამდენიმე მართებლობაში შეიქმნა რა იმისი აწესებობა, ხოლო ამ შირობით, რომ ცოტა რამ ცვალილება იქნას შტეტინელი იმის პრინციპისა და წესებისა.

ამ ამბავს რუსის მწერლობა და საზოგადოება დიდის სიამოვნებით

და სინარულით მიეგება და იმედია, დედის იქით დედათა განათლების საქმეს არავითარი განსაცდელი არ მოეულის.

ასალი ამბავი
* * * ტელისში ამავე მოვილა, რომ კაცისის მთავარ-მართველი თავ. ლანდოვიკო-კარასკოვი ქალას ჩამოეა ან ამ თვისის დედას, ან პარილის პირველს რიგებში.
* * * ტელისის საარტიკო საზოგადოების ღარბაში ამ თვისის თორმეტს დანიშნული იყო სალიტერატურო სალომო არტიკ - ქალის მ. შ. ანდროვიტის, მაგრამ კონსერტი არ შესდგა. ტელა, როგორც შეიცვალა, კონსერტი იქნება ამ თვისის 19, კვირას. თითი ქ-ნი ანდროვიტის წაიკითხავს რუსულად ბიესას „Тетяна“.
* * * ამ თვისის 14 მცხრე ვანუ-ფილებში, სალო-არსენალოს ქუჩაზე, კარაუტინის სალოში (№ 6), აღდგომა ეცლო კომპონის სადგომიდან ვილკას მოკვლეუბელი ხალისი, რომელიც თხოუმეტი თუმანი ჰლირს.
* * * ამ თვისის 11, შაბათი დღეს, სურ-ვეტოქის ეკლესიის ეზოში, სა-

ფელეტონი
შესვლა შორის
გასწი, ოცნება, შენს ჰქნება არ უქნს საზღვარი. — რა იქნება ათასის წლის შემდეგ? — დაიბნინა მიწაზე ფესვს აღარ აკარეს. — სასმელ-საჭურველი მანქანები მზადდება. — ხალხი ძლიერ განმარტებულია. — გაზეთი 2889 წელს. — სთავილი და სთავისის სანახაობის რედაქტორი. — როგორც გავერცხდა რედაქტორი? — შეშობა რედაქტორი.
— ნეტავი ერთი ეზლა საფლავიდან წამოაზედა ჩვენი მამა-პაპა და დანახვას ერთის-გზებში, ტელეგრაფები და სხვა ათას გვარი მანქანები, რაც დღეს კაცობრიობას მოუგონია! რას იტყვიან? ოპ, რა გაკვირებულნი დაოცებულნი დარჩებიან!... ეიტყვიით ხოლმე ჩვენ დღეს.
გაილოს ასი, ორასი, იქნება ათასი წელიწადი. ჩვენ წაივალთ, სხვები მოვიდნენ, და ჩვენი შვილიშვილი შვილები იმასვე იტყვიან ჩვენზე, რასაც ჩვენ დღეს ჩვენს მამა-პაპაზე ვამბობთ...
მართლა და ნეტავი წამოგახვდა და გვიჩვენა, რა იქნება ჩვენ ქვეყანაზე, იტყვათ, ერთი ათასის წლის შემდეგ ბევრი არა საოცარი და გასაკვირვებელი იქნება, ისეთი საოცარი და გასაკვირვებელი, რის წარმოდგენაც-კი დღეს ძნელი მისახვედრია! მაგრამ არა, ოცნება და მეტარე დღევანდელ მეცნიერების სასწაულებით გამოკვეთულსა და ფრთხილ-შესხულს ოცნებას, განა-კი რა გაუწენდებამ!..?

მამა წალი, გასწი, ოცნება. — შენს ქნებას ხომ არა აქვს საზღვარი? — გადიაიერ თინი და კლდენი? — მსწრაფლ გაიბრბინ საუქუნენი და დავანახე შორი მერმისი, ათას წელს იქით ვაღვებავრინი.
ეპ, საკვირელები! რა რას ეტყვიან? როგორ შეტევილა ჩვენი ქვეყანა! ვინ იტყვის, რომ ეს ის ქვეყანაა, სადაც ჩვენი ორდესლც ეცხოვრებდნენ, წინ, ძალიან წინ წასულა კაცობრიობა, დღემდეწის ფესვს აღარ აკარებს, სულ მაღლა მიიწეეს.
გასწიეთ ჩვენი ძელი დრო, ჩვენი ქალაქები, ჩვენი ცილები, ჩვენი რკინის გზები? ოპ, როგორ გვიჩვენა, როცა ჩვენს ეტლს სწორე გზაზე მიადგიალებდნენ კარგი ცხენები, მაგრამ რამდენჯერ თვით და ბედი გვიწყველია, როდესაც ოღრო-ჩოღრო გზებზე იმავ ეტლში გვერდები გვიმტრეფია! როგორ ავეცივრდა და გვეოცებოდა, რომ ასევე რკინის გზები სათაში ორმო-სამოც ეტრტს გაიბრბინა! როგორ თვით მოგვეჩინა, რომ ავერ ათასის ეტრტს მამაზე ერთი საათის შეუტკობინებთ ამავს ტელეგრაფების შემქმნელები...
ტელა? — ტელა 2889 წელიწადი; ის, რაც ამ ათასის წლის წინად იყო, დღეს სასაცილოდ მაინც ადამიანს.

ნახეთ, რა სისწრაფით დასრიალეს პერში, ღმერთმა შეარცხუნოს მაგასთან თქვენი ცხენები. არა, ან-კი რა საიქმელია, — სა და დემიხზე საიარული და საღ პერში, სადაც არც კლდე, არც ღრე, არც აღმართი და არც დაღმართი: მისკურაზე შეთვის მოსვენებული ამ საუტხოველი პეროვან ზღვაში.
ავერ ჰედეთ მაღლა ცაში, უზარმაზარ ფრინველებით რაღაცა რომ დაფრინებენ ეს პერიტატები გასაღეთი. ჩვენ ტელა ამითი დაღვართი და კარგად და სწორად დიდებილი: მთა არ შეგვეყენებს და ზღვა.
არ მოვიწინა პერში საიარული სხვა ნაირი გზებიცა ვაქვს, — თქვენი რკინის გზები-კი არ გვეჩინათ, — არა, თქვენი ორმოცსამოც ეტრტს ძლიერ დადიდობით საათში, ისიც ღლის შიშითა და ვაი-ვაგლახით, და იმ ჩვენს საათში ვაგლდის მანძილს ათას ეტრტსამით ცსთოლი, არ გვეჩინათ? ავერ ჩანანდელი ვაგროში, რომელიც დიდს, უშველებელს მიღში მისრიალებს უშველად პერის ძლიერ, ჩამდნობი და თქვენი თითონ ჰანახეთ, ერთის საათის შემდეგ სად ამოკყოფთ თათს.

ლა ხალხის გამრავლებისა აღარ ეშინიანთ. სულ სხვა იყო უწინ. მაშინ ყველა ამას შიშობდა, — ხალხი რომ ძლიერ გამრავლდეს, ჩვენი დღემდეწიველი გამომკვებაესო. ტელა დე შიში სრულიად უსაფუქლოა. პირ-ეკით, ჩვენ მოხარულნიყავართ, რომ კაცობრიობა ასე მრავლდება: ყველაფრის გამძლეა გვიადვილდება.
რაც შეეგება იმას, რომ დღემდეწივიოთ ევლარ გამომკვებაესო, — ესეც ტყუელი-თქვარაო შიში გასღეთ, ვინა-საღი, თქვენს ღროგვ ეილც ედ-სონი რომ ამბობდა! — მე ვაყეთებ ერთ გვარ მანქანას, ნუტრიკატორს, რომლის შემწეობით პერისა, წყლისა და მიწისაგან შეიძლება მომზადდეს ყოველ გვარი სასმელი და საჭმელიო.
თქვენი მაშინ ეს ამავე უსაქმო კაცის ოცნებად მიგანდით, არა გვე-როდათ, და დღეს ჩვენ ვერც-კი წარმოგვიდგენია, შეიძლება მომზადდეს სასმელ-საჭმელი სხვა გვარად, თუ არ მეცნიერების შემწეობით. ჩვენ მესამეც ვაბირებთ, ჩვენ ტელა იმის ფიქრიც ვართ, რომ როგორმე შესაძლოს გავხადოთ, მართკა პერით ვიკვეებოდეთ. ეს, მართალია, მერმისის საქმეა, მაგრამ ისიც მაინც დიდ ბედნიერებაა, რომ საქმელს დღეს მეცნიერების შემწეობით ვამბობდით. მეცნიერების მაღლიერნი უნდა ვიყენეთ, რომ დღეს ყოველდღე შეუძლებელია სასმელ-საჭმელში მოკვება სხვა-და-სხვა სესისა და ქობის მომადეხა პაწია ცხოველები, რომელნიც თქვენი გზამდევანდენ უწინ.

დახა, ხალხი ძლიერ გამრავლებულია, ქალაქები ვაღებულა და განა-მართა ვაღებულა? წარმოიდგინეთ, რომ აი ესეთ უშინო უსთოცხლო ქალაქებსა, როგორიც დღეს ლუშეთია, თავისი საკუთარი უნიერისიტეტი და სხვა მაღალი სასწავლებლები აქვს. ამის გამო განათლებად ძლიერ არის მოკვლეულია. გაზეთებსაც; რასაკვირველია, ბევრი კითხულობს. დღევანდელსავეთი ორ-სამი ხელის მომწერი-კი არა ჰყავს ვანუთს დღემდეწიში, არა, ათასობით იყვეთ მაშინ ვანუთს.
მაშინდელი ვანუთიც, სწორედ მოგახსენოთ, დღევანდელს არა ჰყავს კითხვა და დღეს მართლა რომ ვანუთა, — ვერ ერთი, რომ მუდმივ ყურება ქალაქლში თვალვს უწყალებს აღადამიანს და უფუტებს, მთორე კიდევ, რომ ის წამალი, რომლითაც ვანუთი იმეკდება, აღამიანის ჯანის სიმართელებს ენებს. იმისას აღარაფრის გამზობით, რომ საოგორისთვის ვანუთი კითხვა ისეთივე თავ-სამსივლი საქმეა, როგორც უსერიო გუთნისთვის ქვიანის და ჯვანარ ყმობის მოხენა.
2889 წელს სულ სხვა საქმეა. მაშინ ვანუთის წასაკითხად თვლი არ არის საჭირო, ყურეც საქმარისთა, იო როგორი.
თქვენი ოთახში, თუ სხვაგან, სადაცა ვანუთი, ფონოგრაფი ვაქვთ მოწყობილი. ფონოგრაფი მათულობით შემოტეულია რედაქციასთან იმ ვანუთისა, რომელსაც თქვენი ჰკითხულობათ. აი მომხაროთ თქვენი ფონოგრაფი, — ფონოგრაფი დაიწყო ლა-

ეტილი, ცხენები! გვიკვირს, ნეტავი რა ჯანი და გვერდები სძლებენ, რომ ამ უსწრაფ-მასწარო დედაში წაზე რაღაც ეტლებით დადიანდნენ. ჰედეთ და ამ მაღალს სახლებზე ჰმენდათ აი იმ ნაკვს, ფანჯარასთან რომ არის ჩამოკიდებული და ჰქანაობს ახა

საკვირვლად ვადიდებულა ქალაქებიც, იქ, სადაც ჩვენს დროს, ამ ათასის წლის წინად, პაწია სთოვლები იყო, ტელა უშველებელი ქალაქები ვამხრებულა. ეტლადელ ქალაქებში ამ მთლიანობით ითივლებს მსკორებელი.
ამის მიზეზი ის გახლავთ, რომ ეს-

ამის მიზეზი ის გახლავთ, რომ ეს-

ამის მიზეზი ის გახლავთ, რომ ეს-

ამის მიზეზი ის გახლავთ, რომ ეს-

დაც შმაბათობით სოხმები იკრიბებინან, შვედელი ამბევი მოხდა: სხეთა შორის რამდენიმე მამწწალა მისულა და დაუწყებია უწყებობა. მლოცვათა მისევენებას არ აძლევდნენ თურმე და ნამეტურ მანდილოხსენებას. ერთს ახალგაზდა ქალს შეურაცხყოფა მიადევნებდა და ქალმა თავის მამას შესჩივრა. გაფორბულმა მამამ ჯობილად რეკოლეგირი ამილია და უკან დაიდგინა ამ მაწინწალებს, რომლებმაც შეურაცხობის ბრძნის ენა და როგორც იყო თავი დააღწიეს შეურაცხყოფილის ქალის მამას.

* * * სხეთა შორის მოვიყვანო ერთს სხელი ამბევი, რომელიც ჯვარის მამას ცხადების ახლო, ღია ბაზანსანსთან მოხდა, როგორც მითხვებულმა იცინა, ამ მრახტე შეუპოვებულ სხეთა, ერთ ამ შეუპოვებულს, გაპარულ სიმეხთან, მიიღო ერთი გლეხი და კუბის შეფუჭარა. ღიის ღამარაის შეფუჭებულ მანათელ მომარადნენ და გლეხმა თუმბამ მიპოვდა. სიმეხმა მომარადი ვიხევები, მაგრამ სხეთი მანათი არ აღბაძინდა. მერე ორი მანათი მოსცა და დიდს კუბის პატარაც მიუმატა. გაოცებულ გლეხი დაეკანო:

— რატომ ხერხეს სრულად არ მამლევიდა, და ან ეს პატარა ენო რად გდამომდეგ?
— რა გინა, გენაცვა; ხერხე არა მამტეს და რომ არ გეწყინებო, „გალეუტ რად პატარა კუბს.“

— რად მინდა პატარა, დიდს ყოფილი მალან მალეღირი ვარ, რომ მემც თან არ წიწვი.

— ნუ ვლამარაკობ, უყრმასლო, როგორ თუ რად გინდა, მამ აღარინ მოგიადგებ? წილევი, წილევი ე კუბოები, შიანური ნუ გედევიდა!

გლეხმა, რად თუმე უნდა, არ წილე პატარა ენო, სიმეხს ერთი ალიკუთი გეუმართა, პოლის ხერხე სრულად გამოარაგა და სიმეხს ასეთის ობიო გაოცებულ-გეგეგრეხული მიუხანად გუდგა გმას.

* * * მიუწყებ განყოფილებებში, სასაბრძოლო პაღის ტრეხზე, ტრეღილის მამქალაქის მამაღი-თარ-ფერდი-აღლის ერთს გვალაზინდელ რამ-

დენიმე კვა ჩამოვარდილა და დასცენია სხლის პატარონის ცოლს შარი-ფიხის, ოც-დაათს წლისას, და იმა შეიღის ხალაღსა, წლისა და წახვერასს, ქალი ცოხად არის და მამე-ველი, მამე-ფიცი მიმდგარა. გამოიქვას სწორ-მიქვას.

* * * პოლიცის უბოგინა ის ნოვოვი (სულ 43 მან, 80 ვან), რომელიც ამ თოვის 14-ს მიპყრეს სადგომიდან ჯარის ციქს ტიპითი ახუნის. ქერდი ფოფილი უნეტარაველის ცილი ანა სამსონოვისა, დამ-ნამავე შეუკრბოლია.

* * * ამ თოვის 16-ს, პირველს განყოფილებებში, ტრეღილის საკონტროლო პალატის უფროს რევიზორის ალექსანდრე ვინოკოვი-ვის სადგომიდან ვილავესს მოუხარავი ხა-ლიტები, ენოცის ქერქი და სხვა ტინასპისი, სულ ოთხასის მანეთისა. ეს ნოვოვი უნეტარაველი პოლიცის მოხელე სემიონოვისა და ხელაღის ნოშა, ერთს სხალაღილე, ქერდე-ბი უფიღელს კოხტ ველებს და გოლა ჩიგ-ლაშე, რომელიც უნეტარაველია.

სასაბრძოლო მატინე

ენენს ევენიას ჯორჯაძის საქმე.

(შედეგი *)

10 მარტი, დღის 10 საათი.

(ქრია საათობდენე დაიწყო დენა ხლზმა: ყველა ემურბედა სამსჯე-როსაკენ, ყველა სცდილობდა აღდგო-ლი დეტერაა დარბაზში. დარბაზის კარებზე დენან დესტენტიკი და ერთი ჩაფურჩი, მოაჯირბუნდაც რამდენიმე პოლიციელია. ამით დასტრიალებს თავზე წესისა და ჩივის მისაქცეად თელგვის მოქალაქე ბანი ავეტიძისი. დარბაზში და მოაჯირჩე არ უშეშენ დაბალის წრის საზოგადოებას. მიუ-ღო დარბაზი დატყობილი აქვს თელა-ვის არისტოკრატის, ინტელეგენციის და საპატრიო მოქალაქეთ. დარბაზი

*) „ბ. აგურია“ №5 ნა, 56, 57 და 58.

ისეა გაქველილი, რომ ნენში არსად ჩაევრება. მომეტებულს ნაწილს სა-ზოგადოების მანდილოხსენა შეიღ-გენენ. გარშემო მოაჯირბები და ფურთო ენო სავსეა გლეხობითა და მალბოთ ხალხით.

ათი საათია და მოქალაქე დარბა-ზა: „მსაჯულნი მომბრანდებინარა“. ხალხი წამოიზლია და შემდეგ, თავ-მჯდომარის სიტყუებზე „დამბანდი-თა“, დაღავედა თავ-თავის აღდგომზე მარცხნივ, საბრალდებულო სკამზე, ზის ბრალდებული ენ. ევენია ჯო-რჯაძისა, რომელსაც სხე ვაფორბეულ-ლი აქვს, ეტყობა მღელვარება, პრო-კურორისა და ექვლის სიტყვის დროს თანდათან ფერი მოხდის, სხე უმ-შვილდება.

იმის გვერდით ზის მისი ვაქალარე-ბული ქმარი, თავადი ღ. ჯორჯაძე, რომელსაც ღრმადა აღბეჭდა სახეზე ვარბია და მთუხარდა. იქვე ზის ერთი ნათესავი აფიცირი და ექელი. ესტრადზე მსაჯულთ, ზრამდებულ-სა და მიდენას გარდა სხედან, მსა-ჯულთა უკან, გამომხეველნი და სამოქალაქო სასწავლებლის ზედამხედველი, მარჯვნივ მხარეს — მღვდელი და თელავის მახრის უფ-როსი თ. ნიკოლოზ ნიკოლოზ-შვილი. იმავე მხარეს დაბლა სხედან ქა-ლები.

საეკეს პირაქორბისას: ბ.ნო მსაჯულ-ნი! თ. ნიკოლოზ ნიკოლოზის მის ნო-ლოკაშვილის მიუკლის ვანზარაზე იყო 23 მისს 1885 წელს.

ეს საქმე ფრიალ სინტერესთა არა თუ მარტო თელავსა და მისის მამ-რის საზოგადოებისთვის, არამედ სხე-ვისათვისაც, გამოიძიებენ ანენს დამ-ნამევი ენ. ევენია ჯორჯაძისას: მე არა მახსოვს-რა, ჩაედინე რამე და-ნამევილობა თუ არა, ე. ი. მიხილდა

თუ არა თ. ნიკოლოზ-შვილის მიუკლოა-ქმარამაც, თ. დავით ჯორჯაძემ, წე-რითილი მოახსენა გამოიქვას, რომ: „ჩემი ცოლი, ენ. ევენია, სულითა ავადმყოფია ორსულობის გამო და მამე-მკვლამდა ისე, რომ არა ვეგვიბო-და-ჩარა“. ენ. ევენია ჯორჯაძისა იქნა შემწვემებული 23 მისათვის 1885 წ. მართლა ქვეთა-მყოფელობის დროს ჩაედინა ეს დანამეული, თუ არა.

27-ს აპრილს 1887 წელს თე-ლავში იყო შეერთებული სტრამი-ოლქის სასამართლოს 12 ავეის-ტოს 1887 წელს ოლქის სასამართ-ლოდ მისისა ეს საქმე და რადან მსაჯულნი იმ აზრს დადგენენ, რომ კენია ევენია ჯორჯაძისა მამე-მკვლამდა არა ქვეთა-მყოფელობის დროსა, სამსჯავრომ განაპართლი გი-ზოლო სამსჯავროს ამ გეგარა გარდა წვეტილება არ შეიქნარა პალატამ და 1887 წ. 29 დენობისთვის ხელ-მეორედ დაიწყო საქმე. ამ საქმე-ს აღხალად გარჩევესათვის 1888 წ. 2-ს გიორგობისთვისს მე შევედგინე გამამტყუნებელი ოქმი. მე ვამოვიტყ-ვიე ეს საქმე ძლიერ კარვად და იმ აზრამდ მივიღე, რომ კენია ევენია ჯორჯაძისას დანამეულილობა ჩაუდენია ქვეთა მყოფელობის დროს, ესლავ-ლამდა ვარ დარწმუნებული რომ, როდესაც ენ. ჯორჯაძისამ ვაილო-ოთახი, მამილო მითის კამა, ჩაიცვა, მოინურა შალი, აილო ხელში რეგო-ლდერი და ვეშურა 5. ნიკოლოზ-შვი-ლის მოსალადა, კენიამ ყოველივე ესე ჩაედინა სრულის ქუთთა-მყოფე-ობა და მოსახრებთა. მთელი თანჯარ-ბინა საზოგადოებისა არის ევენიას ჯორჯაძისაკენ. მე სხებერ ვერ ამი-ხსნია ეს. მეგონა, საზოგადოება იმითამ თანაურბინობს ასე მხურ-

ვლედ ევენია ჯორჯაძისას, რომ ა) ის არის ქალი და ამასთანვე განა-თარბულია, ბ) კარვის გეგარისა, გ) ორგონდლური და ღამაზი და დ) ჩილავაშელის არა დაუშედა-რა და ცოცხლით ვადარა. მაგრამ ეს ჩემე-თვის სულ ერთია: ჩემნი საქმე სხვა არის. ფაქტილად ნამდილოლ სჩანს, რომ ენ. ევენია ჯორჯაძისას სრულს მოახსენისა და მესჩიერების დროს აქვს ეს დანამეული ჩაედინი, იგი სრულს ქუთუბე იყო, როცა წაიღო ჩილავა-შვილის მოსალადა. დანამევე-ტი ამბობს, რომ არა მახსოვს რაო.

ეს ტყლია. თუ მეგ მღგომარეო-ბაში იყო, რატომ რეგოლდერის მა-გიერ სხვა ვარ არ აილო. ვით რეგოლდერი, ბ.ნო მსაჯულ-ნი, თქვენ წინა სდგეს. ეს რეგოლ-დერი, როგორც მოქმეებს ჩემენდებ-და სჩანს, ეკუთუნდა დეტესს და იმა-საც ვაქცევობისათვის ენდომებოდა და იმისთანასც შეინახადა, რომელსაც ფნითიოც კარგი ჰქონდა და მო-ჩილავაშელს შესსლებოდა, და თუ თ. ნ. ნიკოლოზ-შვილი არ მოქალა, ეს იმი-ტომ-რამ უკუდა იყო გატყენილი, მიგნდა ზავონში და პირველ, ანუ გვერდი აუტეკო ტყეში. აქედან ის არა სჩანს, ვითომ არა სტომებოდეს ჩილავაშვილის მოკლვა; წინადა თ. დავით ჯორჯაძის და 5. ნიკოლოზ-შვილის ძლიერ კარგი განწყობილება ჰქონდათ ერთმანეთში, შემდეგ ყალბის მილოცვის გამო ჩამოვარდა მათ შო-რის მსუღვარება, რადანაც ამაზე საქმის აშლის აბრალდებდნენ თ. ნ. ნიკოლოზ-შვილს, და მართლაც მამე-ბრალი ედებოდა ყალბ ყალბე ჯორ-ჯაძისა. კარვად და ძლიერ კარვად ესმელა კენია ევენია ჯორჯაძისას, რომ ეს საქმე ახარლებდა იმის ქმარს და შეიძლება ციბირშიაც ვეგვა-

თქვენის წყლობით, გუშინ სთით თანის ხელის მომწერი მოემატა ჩემს ვა-შეთს.

სმიტი მეორე ოთახში ვადაღ-ს. ჩემ ოთახს ეგხებია, მაგრამ ოთახი-კი არა, სასაფე რომ დაეარქეთა, უფრო უსახელი სახელი იქნება. წარ-მოადიგენით, რომ ამ ოთახში შეყრი-ლა თანს სხეთისა კაცი და ამდენივე ტელეფონია მოთარბებული ამ ოთა-ხში. ეს ოთახი ახალი ამბების ოთა-ხია. აქედამ ატყობინებენ ვაშეთის ხე-ლის მომწერი, რაც-ი წარსულ და-მის განცხობილობაში ახალი და საუე-რადელ ამბევი მომბარა მთელს დე-დამიფის ზურგზე. მერე მარტო ამბებ-საც ზომ არა ტყობილობა

ტელეფონია შეერთებულია აგ-რითვე ტელეფონიც, ის მანქანა, რო-მელოც ზემოდაც მოიხსენიეთ. და აი სწორად ეს ტელეფონიც ნების აძღვეს მოამბეს, როდესაც ახლის რამე გა-ცნობებო, თვალთ დაგანახებო ეს აღ-გილოც, სადაც ეს ამბევი მოხდა ასე, მავალითად, ესთქათ, სადმე უებ-ლრება მოხდა, ესთქათ თავბრუ-ცესელი მოეკიდა წარმოდგენის დროს და ხალხი იქნის. ვაშეთი გიამობთ ამ საზოგადო ამახდა და თან მთელი ეს სურათიც თვალ-წინ ვიდაც.

ათას სთუას მოამბეს, ცხადია, ყვე-ლა ხელის მომწერი ვერ მოუხმენს, ძალასაც აღარინ ატანს—ვისაც რა მსურს, შეუძლებს ის მოისინოს.

საბჭო მესამე განყოფილებაში გა-დაღის. მაგრამ ამაზე შედეგი.

ღმ-იბე

პარაკი და ვადამევილობათ ყველაფე-რი, რაც ვაშეთშია.

მაგრამ იქნება არ გიყვართ ან არა გვალაიანთ მთელი ვაშეთი წიი კითხვით თავით ბოლომდე. ვადაღ-რალით ფონორაგაფი, დააწყეთ იმ განყოფილებებზე, რომელიც გინდათ მოისინიროთ, და ფონორაგაფი დაუ-ყოფნებელი აპარატებს თქვენს სურ-ვილს. არ გნებავთ მეთაური ამერე-ხალი ვაშეთში, არც საბჭო ანაგერს მოგწონათ, ვანცხადებებს ჩაადენეთ ყური.

იქნება სრულიად არა ვაქეთ და-კვეთილი არც ერთი ვაშეთი და თო-თარ ნომობობით ჰყიდულობთ რომელ-სამე ვაშეთს, ესეც ადელია, მზო-ლად იმის მავიერ, რომ დაკეცილი და დაბეჭდილი ქალაქი მოგვეცი, ვაშეთის გამყიდველნი გეკითხებინა:

— როგორ გსურათ, — გნებავთ მთე-ლი ვაშეთი მოისინიროთ თავით ბო-ლომდე, თუ რომელიმე ვაშეთი ულევ-ბა?

— თქვენ თქვენს სურვილს უსხადებთ, იტყობთ იმას, რაც ეწინააღმდეგება, ამის და კვლად იმითი ფულსაც და მი-ღიხართ ისევე თქვენს საქმეზე.

* * * საუესტოო რამ სანახავია მამინდელ რედქციის მოწყობილობაზე. დაწერი-ლითი ავიწერთ ერთს ამისთანა რე-დაქციას. ეს აღწერა ეკუთვნის გამო-ჩენილის ყოფლ ვერსს, საოცარისა და თავდაუტყურელ ოცნების პატრონს, თემც ეს ოცნება უსაფუძვლო-კი არ არის, არამედ დამაყრებელი იმაზე, რაც მეცნებებინა ღღეს თუ არა, ხელო შესაძლებელი მიანიით.

ლდ მოხდა, რომ სმიტის ცოლი ასე დიდის ხნობით, ე. ი. ერთის კვირით წყლიდა სურბანგებოში. წინად ორი-ნამის დღის მუტი არ მოპყვანებია.

სმიტის ძალიან მოსწყინდა ცოლის უნახობა. რა ჰქმნა? დღე-შია ვაგუ-შავენოს, იკითხვის ცოლის ამბავი?— ე, ეს ხომ ძვილი ამბავია. სმიტს ნა-ზე უნდა, სმიტს მსურს თავის ცო-ლის სხე დაინახოს. ის ადგილი მო-სახებებელია ფონო-ტელეფონის შე-მწერობით. ეს ფონო-ტელეფონი რა-ლია? ოპ, ეს საუესტოო და საოცარი რამ მანქანა, სულ ახლად მოგინი-რა. რა გენდერია სმიტი, რომ ეს მანქანა სახლში აქვს მომართული! რა ნიარად ჰლოცავს სმიტი იმას, ვინც ეს მანქანა მოაგონია!

ფონო- ტელეფონის შემწერობით შესაძლებელია არამც თუ მარტო და-ინახოთ იმისი, ვინც ელვაპარაკებთ და არა თუ მარტო სხე, არამედ ის ადგილიც, ოთახიც, სადაც იმყოფება ის, ვინაც ელვაპარაკებთ.

და აი სმიტი ამერიკელამ, თავის ოთახშიამ, ჰყვადეს თავისს მშენიერს ცოლს, ჰყვადეს პარტიში. თუმცა შეუ-დღევ ვადასულობა, მაგრამ ცოლს ისევე სინახეს,—ეცემლა ღამე ბოლში, თან თეატრში ყოფილა და ძლიერ დადლიდა.

სმიტის ცოლს ტყობიდა სინახეს. ეს რას მინახეს? ტყობებზე დიმილი მოხდის. ძილო რალასაც ამბობს, უყვედობს, სინახის ჰყვადეს! ნეტა რას მხედავს? ჩუ! ვილასაც ახსენებს! ოპ, რა გენდერი ქმარია! ამისმა ცოლ-მა სახელი ფრიცი ასენა!

